

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnštvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

S 1. dnem meseca oktobra začné „Sl. Gosp.“ četrto ali zadnje četrletje. Komur je toraj s tem dnevom potekla naročnina, prosimo ga uljudno, da obnovi v pravem času svojo naročbo. Do konca t. l. stane še „Sl. Gosp.“ 80 kr.

Naročnina pošlje se najlaglje s poštno nakaznico **upravnštvu „Sl. Gosp.“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.**

Upravnšтво.

Domišljija in resnica.

Nekateri ljudje imajo živo domišljijo. Domišljija sama na sebi je dobra in izvrši marsikaj, česar bi se človek brez nje še ne lotil. Škoda, da je ona pri ljudeh rada preživa. Letem pa se izgodéva za to lahko, da vidijo na sebi kaj, kar jim do cela manjka. Ako se pa lotijo v zaupanju na to potlej dela, pokaže se jim še le h krati, da so gledali krivo.

Isto tako opazuje človek sedaj pri naših nemčurjih po mestih, trgih in še celo po nekaterih vaséh. Njim se namreč dozdeva, da so si po teh krajih tako med sebo ter če že ne, kakor v Mariboru, v Celju, na Ptuju in — v Brežicah, čisto sami, vsaj v veliki večini. Slovencev v njih očéh ali že ni ali pa jih je tako malo, da ni nobene potrebe ozirati se na-nje.

Kaj je v tem resnica, kaj le domišljija? — Naš odgovor je in drug ne more biti, samo ta, da je na njih strani v tej reči veliko domišljije, resnice pa pičlo malo. Nemcev, pravih Nemcev je po spodnjem Štajarju ubogo malo, precej pa je, žal, da je tako, ali precej še je nemškutarjev. Slovenci so obojim pač za veliko, kar se tiče števila, naprej, toda premalo imajo domišljije, prave domišljije ter ne poznajo svoje moči.

Da vedó naši slov. ljudje, kaj da je moči v njih rokah, h krati bi vsi nemčurski in nemškutarski kričači utihnili — prav, kakor po-

tegne nagajivo ščene, ako mu pokažeš desnico, rep pod-se ter zbeži v tem, ko še renči, toda le malo po malo.

Mi nismo dosehmal, more biti je bilo to krivo, kazali na to ugodno stran slov. ljudstva, toda molčali smo za to, ker nismo marali prvi udariti na struno, ki je za obe strani veliko bolje, če ne zapoje nikoli.

Upali smo v tem, da bo nasprotna stranka isto storila, a v tem nas je ukanilo. Ljudje, ki nimajo ničesar izgubiti, če se jim stvar ne posreči, pritepli so se med nas ter so udarili na to struno. Glasilo dr. Aussererja v Mariboru, dr. Foreggerja v Celju in nemškega kluba v Gradcu, na Dunaju in še drugje je to storilo v besedi, v djanju pa so naši in drugi nemškutarji delali tako že dalje.

Slovenca nikjer v službo, povsod iz društva! Tako upijó in tako je sedaj njih geslo. Da bi postali oni kedaj tako neumni ter se bili tako po lastnih zobéh, tega nismo se nadjali, saj ima njih vsak, ako jim gre kaj vere, vso omiko in ves denar že le kar v žepu.

A izgodilo se je. Mestni zastop v Gradcu je to že sklenil in vse žile bodo napeli, da bodo zastopi v Mariboru, v Celju, na Ptuju in Bog si ga vé, v kakem nemčurskem gnjezdu hopnili za unim v Gradcu v krpilje nespameti. Na to se že dela od neke stranke na vse kriplje. Domači, t. j. ljudje, katerim so prave razmere znane, pa so si in to po vsej pravici v strahu.

Prav takó. Mi smo pripravljeni na to in sledimo jim odslej stopinjo za stopinjo. O svojem času storimo pa mi svoj korak, toda mi nismo krivi, ako jim ne bode ljub in nič ne stojimo za to, da se še marsikateri obrtnik, trgovec in dr. popraska kedaj nemilo za ušesom, češ, da mu le-ta domišljija ne polni, pač pa prazni — žep. Če je torej in komur je ljubo, da sede pritepenim sanjačem na limanice, prosta mu je pot. Mi ga obžalujemo, a ne oviramo.

Korajža velja. To je resnica.

Kmetijstvo, s čém ali kako mu pomoči?

Iz Št. Iija v slov. Goricah.

(Dalje in konec.)

Ni čuda, da kmetje imajo tako visoke ob-
činske in okrajne doklade. To bi se moralo
prenarediti, da bi se ljudje ne smeli tako kla-
titi po svetu in drug drugemu kruha od ust
trgati. In v to naj bi pripomogla postava s
tem, da kdor bi čez določeno število let živel
izven domačega kraja naj bi tedaj tudi na star-
rost in o boleznih dotični kraj za nj skrbel.
Tovarne in mesta naj za ljudi, ki so tamkaj
svojo moč in zdravje porabili v korist mešča-
nov in fabrikantov, na starost in o boleznih tako
za-nje skrbijo, kakor morajo kmetje za svoje.

Le tako bi bilo mogoče kmetu si dobiti
za pravo plačilo posla in delavca, zemljišče bi
ne trpelo škode zaradi obdelovanja in tako bi
tudi imeli dovolj kruha — kmet, družina in de-
lavci. Z obilnimi delavnimi močmi bi se polj-
ski pridelki zboljšali in dalo bi se še tudi kaj
stržiti.

Ko bi se po taki postavi ljudem zabranilo
čez določeno število let se v svoj kraj vrniti,
bi marsikateri raji med svojimi domačimi živel
in pri kmetih domačih pridno delal, kakor pa bi
se na stare dni med ptujci potepal ali bolan ležal.
Z enako postavo bi se tedaj zdatno pomaglo
kmetu v materialnem oziru in pri delavskih
močeh, zraven pa bi mu tudi ne trebalo rediti
tistih onemogležev, katerih morda od šole ven
ni bilo več doma in niso bili morda urico ne
v korist s svojimi rokami domačemu kmetu.
Žal tedaj, da liberalci, kateri še v štajarskem
deželnem zboru zvonec nosijo, nočejo nič slišati
o enaki postavi.

V zadnjem članku smo rekli, da kmeta
tarejo tudi slabe letine. Ob uri, ko se že ve-
seli obilnega pridelka in plačila za svoj celo-
letni trud, prihruje vničevalna toča in proč je
vse njegovo upanje. Že je računil, koliko da
bode hranil tega ali onega za dom in koliko
da sme prodati, da bode potolažil davkarijo in
druge upnike. Ali kaj zdaj storiti? Goveda
nima prodati, gozd je že iztrebljen, kam se po-
dati v skrajni sili, kakor k bogatinu ali v hra-
nilnico, da si izposodi potreben denar in si da
na posestvo „intabulirati“, ni pa morebiti dobro
pomislil, da bode treba vsako leto obresti na
tanko odrajtavati, da pa še prejšnja leta niti
za davek in domače potrebe denarja ni zmožel,
ker so zmiraj vmes prišli nenavadni stroški,
nesreča na polju in pri živini, bolezen in smrt.

Kakor voda, tako je tudi kredit ali kapi-
tal zemljišču koristen, ako pa ta svojo mejo
prekorači, namreč da se napravlja vedno več
in več dolg (drugače rečeno, ako se zadolži
čez vrednost posestva) tedaj je pa ravno tako
škodljiv, kakor povodenj. Hranilnica pa ne

pozna nikakega usmiljenja do dolžnika. Vedno
množeči se kapital jo drvi brez prenehanja in
brez ozira naprej. Obresti naraščajo noč in dan,
v delavnikih in praznikih, v slabih in dobrih
letinah. Se-li zadolžen kmet kaj razloči od
sušnjega? Prav nič. Svoje pridelke mora skoraj
vsakokrat hitro prodati, svojo družino potem
stradati in zopet celo leto kot suženj za svoje
upnike delati. Kmet, ki se zadolži škoduje
najprej svojemu zemljišču, žito mora že prodati
na njivi, seno na travniku, tele v kravi; po
tem takem ni živine, ni gnoja, ni pravega prid-
elka in gozd kaže rebra. Dobiček ima edino
le upnik, ki dobiva obresti, upnik žanje, kjer
ni sejal. Vsak tedaj lahko sprevidi, koliko ško-
duje zadolženje zemljišču in kmetu. Vse to
pa je krivo, ker je vsakemu, kakor zgoraj rečeno,
svobodno se zadolžiti, kolikor se hoče in zamore.
In to svobodno zemljiščno zadolževanje je tista
povodenj, ki zemljišče preplavljuje, ki grunte raz-
dira in kmete oničuje. Želeti je toraj, da naj
se zabrani prej ko prej po postavi svobodno za-
dolževanje v korist in blagostanje kmetijstva.

Zraven teh koristnih postav in naprav
mora pa tudi šola priti na pomoč kmetijstvu
v tem, da se na kmetih širi zdravilni poduk in
prava Kristusova morala, da se kmet ohrani,
da postane pravičen, miren in zmeren, kajti
prvi pogoj sreče na kmetih so: zmernost, trez-
nost in bogoljubje; brez te moralne podlage si
ne moremo misliti prave sreče na kmetih, kajti
v hišah, kjer vlada mir, strah božji, tam je
tudi sreča in blagoslov božji.

Fr. Fr.

Gospodarske stvari.

O zastrupljenju škodljivih mrčesov.

(Dalje)

2. Gosenice drevesnih predic. Za
preganjanje tega mrčesa se je že davno žve-
plovi kalij ali žveplova jetra od mnogih
strani priporočevalo. Gosenice se zaprejajo v
gnjezda med liste in cvet, se odtod razširjajo
čez celo drevo, narejajo posebno na jabljanih
in slivah veliko škode in se od časa do časa
zopet v gnjezda umaknejo. Poznejše skušnje
pa so pokazale, da jih raztoplina iz žveplovih
jeter ne more niti gosenic zmočiti, niti v gnjezda
vdreti in je tedaj škropljenje dreves z njo brez
vsega učinka. Nadaljnje poskušnje so poka-
zale, da je raztoplina iz 2 gramov žveplovih
jeter in iz 15 gramov mazljivega mijila gose-
nice na listju in v gnjezdih naglo pokončala.

Ta strup se more povsodi prav lahko na-
praviti. Mazljivo mijilo in žveplova jetra si
vsakdo sam lahko raztopi: na hektoliter pride
1.5 kila mazljivega mijila in 200 gramov žve-
plovih jeter. Tudi tukaj se mora gledati na

to, da so žveplova jetra črstva in za škropljenje se rabi srednje velika vrtna brizgalnica, kakoršnje se po štacunah za železo kupujejo.

3. Listne uši, ki se po drevesnih mladikah in na listih zarezajo, se z naznanjeno tekočino prav lahko pokončati morejo, ki se, kakor je bilo povedano, iz 2 gramov žveplovega kalija in iz jedne žlice mazljivega mijila napraviti da. Listne uši, ki na spodnji plati lista sedijo, je nekoliko težkeje pokončevati, ker tekočina do njih ne more.

Te listne uši in njena jajca prezimujejo na drevesnih deblih in posebno na letoraslih mladikah. Prej ko ne se bodo te listne uši z zalego vred z naznanjenim strupom pokončati dale, ako se debla z njim pomažejo. To bi se moralo meseca marca zgoditi. Zoper metulje drevesnih predic in zoper listne uši se more tudi oni pod številko (1) naveden strup rabiti, ako se zgoščeni strup za petkrat stanjša, ali pa celo za desetkrat. (Konec prih.)

Gosi v ribnikih.

Da so gosi ribstvu v ribnih vodah škodljive, je gotovo. Čuditi pa se je, da se je ravno to prašanje do sedaj malo ali nič razpravljalo. Gosi ljubijo posebno mehke dele rastlin za svojo hrano in sicer tako, da se z dolgim vratom na dno vode stegujejo in tam posebno travo, kakor *Poa annua*, *festula* itd. iščejo in pulijo. Pa ravno te travine sorte iščejo tudi ribe, da ob njih ikre polagajo in prilepljajo. Na takih travah se redi tudi velika množica drobnih mehkih živalic, ki ribam v hrano služijo. Gosi pa žrejo mrčes, črve, mehke živali in druge povodne živalinje, ki potem takem kot hrana ribam odidejo. Gosi pa škodujejo tudi s tem, da rastline s koreninami vred populijo posebno pa po svojih ostrih izločkih ribniško dno onečedi in travo ob krajih pokončajo. Toraj so gosi ribstvu v ribnikih škodljive in vsak lastnik ribnikov ima pravico tuje gosi s svojih ribnikov pregnati in ne trpeti, da bi se tuje gosi po njegovem ribniku pasle.

Sejmovi. Dne 29. septembra v Št. Ilju v Slov. gor., na Vranskem, pri sv. Lovrencu na Dravskem polju, v Marenbergu, na Pilštanju, v Šoštanju in v Veržeju. Dne 30. septembra v Kamnici.

Dopisi.

Od sv. Križa nad Mariborom. (Iznenadenje.) Ko smo pri zadnji štetvi ljudstva pri nas o belem dnevu z Diogenovo svetilno iskali Nemcev, „žalibog“ tudi enega nismo našli. Ali ko je zvezda Seidlove vsegamogočnosti še jasno „razsvetljevala“ nas „neolikance“, Slovence, ukoreninile so se pri nas marsiktere „lepe“ navade, in vsi napori nekterih zavednih

Križančanov jih še niso mogli popolnoma izkrciti, da-si se je že marsikaj na boljše obrnilo. Tako je naše slavno šolsko vodstvo s krajnim šolskim svetom na prav dobro pot krenilo in uradovalo se je povse slovensko, — samo ena rubrika v letnem zapisniku bila je lani nemška, česar pa ni šolsko vodstvo zakrivilo — in se je priznanje slovenščine celo od nam sovražnih strani prisililo. Kako pa nas je iznenadilo, ko so letos šolarji prinesli šolska naznanila, na katerih so celo v Gradcu pri tiskarnju odkazali, kakor je prav, prvo mesto slovenščini. V teh naznanilih se je namreč slovenščina čisto izpodrinila od šolskega vodstva in šopiri se le nemščina. Staro in mlado sedaj debelo gleda tega poganskega malika. Niti starši, niti otroci ne vedô, kaj so dobili in kam bi ta zvržek vteknili. No, pa mislimo in pričakujemo, da se je šolsko vodstvo samo izpodrknilo na ozki poti pravice, da bo pa zanaprej neustrašljivo po tisti koračilo. R. P.

Iz Lembaha. (Domač umetnik.) Nove orglje za Lembaško župnijsko cerkev so naši župljani in razni dobrotniki drugih krajev priskrbeli. Mariborski orgljarski mojster, g. Dominik Raktelj jih je s 14 spremeni za 1200 gold. napravil. Dne 8. septembra so prečastiti kanonik in dekan, g. Tomaž Rožanc nove orglje blagoslovili, potem pridigovali in slovesno sv. mešo služili za vse žive in pokojne dobrotnike novih orgelj. Nekateri dne poznej so izvedni gospodje iz Maribora naše nove orglje poskušali in jih za „prav dobre“ spoznali. G. Raktelj, orgljarski mojster v Mariboru, priporoča se tedaj lahko v tem oziru vsem cerkvenim predstojnikom, ki imajo enako delo.

Od sv. Jurja v Tabru. (Zlate bukve.) Bila je v naši dvorazredni šoli 14. dne meseca avgusta t. l. vesela poskušnja, pri kateri se je mladina vrlo dobro izkazala na veselje učiteljem, starišem in vsem prijateljem šole. Ko je šola minila, je neka učenka 1. oddelka 1. razreda kar v eni sapi domu priletela in hitro k očetu teče rekoč: Atej, jaz sem pa v zlate bukve prišla, pogledjte, kaj sem dobila, in je pokazala očetu lepe zale bukvice. Očetu so samega veselja solze v očeh zaigrale, ko se spomni svojih mladih let v šoli in zlatih bukev, v katerih se tudi njegovo ime nahaja. Te bukve so res lepe in vesele za mlade učence. Ko so nam jih nekdanji učitelj g. J. Kokolj (sedaj na Vranskem bivajoč) pokazali, rekoč: Jih-li vidite, otroci, kdor bo priden, bo va-nje zapisan! Takrat smo samega veselja vskliknili in soglasnega radostnega vika skoraj ni bilo konca, dokler jih niso nazaj zavili, a to je bilo pred kakimi 30 leti. Spomina vredno je tem več to veselje, ker se v teh bukvah nahajajo imena faranov tje do sive starosti in zdaj morebiti že vidijo svojo deco v dotičnih listih.

Izpred Ormoža. (Nova knjižica.) „Domoznanstvo ormoškega okraja“ je naslov 86 strani imajoči knjižici, katero je spisal in sam založil g. F. Rakuša, nadučitelj pri sv. Bolfanku. Prišla je na svitlo preteklega meseca v tiskarni bivšega Leonovega naslednika, gosp. Leopolda Kordeša in cena jej je 30 nov. Kdor se hoče seznaniti z ormožkim okrajem gledé zemljepisa, zgodovine itd., posebej gg. učitelji, sezite po tej knjižici. To se priporoča tudi že za to, da g. pisatelj, katerega cela stvar stane okoli 130 gold, ne bi imel škode. Knjižica je dobro sestavljena, samó škoda, da v njej vse mrgoli tiskovnih pogrškov, ali tega ni kriv g. Rakuša. Kdor njegov roko pis pozna, kako da je ličen in razločen, bo čitajoč to knjižico trdil, da je stavec bil na pol slep. To sicer ni res, ali g. Kordeš mislil je gotovo že na svoj pobeg in je za to prenaplo delal. F.

Iz Čadrama. (Društvene zadeve. — Kupčija s sadjem) Dne 19. t. m. se je zopet, kakor vsako kvaterno nedeljo, poročalo očitno v cerkvi o stanju našega društva za pozidanje nove farne cerkve. To društvo, ki šteje zdaj nad 1000 udov, je v zadnjih kvaturah od dne 20. junija t. l. še vnovič od dobrotnikov in društvenikov prejelo 489 fl. in 15 fl. bilo je obresti plačanih. Tako je zdaj pri 33 lastnikih 3554 goldinarjev, v Konjiški posojilnici pa 1505 gold. na obresti vloženi in ima tedaj naše društvo za vsem 5050 gold. gotovega denarja. Začetek in temelj je storjen, a potrebovalo bi se vsaj še 10krat toliko, da bi se kedaj kaj lepega postaviti zamoglo. V tekočem letu so društveniki razun enega le malo še svojih obljub spolnili, gotovo po večjem zato, ker je letos huda za denar. Spomladi nam je mraz vinske gorice skoraj vse posmodil, krmo in živinsko ceno nam je suša skrčila in žito se težko proda, čeravno smo ga le malo pridelali. A vendar je še več premožnih lastnikov posebno v Oplotnici, ki bi naše društvo zamogli oživiti, pa še nekteri niso vinarja na altar vložili. Naj bi vsaj za sv. leto se še oni ogreli, kaj zdatnega darovati, ker je tudi to za razširjanje sv. katoliške cerkve! — V zadnjih 14 dnevih bilo je pri nas prav živahno trženje z jabelki, ker sta 2 Oplotniška trgovca dobila naročila iz Würtemberga nakupiti, kolikor koli da bi jih dobiti zamogla, za tolkec in sta jih nakupila od domačih in sosednjih lastnikov za več nego 6000 gold. po 10—11 gld. štrtinjak. Ti trdi Nemci pa, ki so enakih naročil dali v Konjicah in Zrečah, so potem na sled prišli, da je tudi na Kranjskem veliko sadja, so ga tam veliko bolj po ceni nakupili in so začeli našim oblašcencem ceno silno stiskati; onim, ki so malo are prejeli, so tisto pustili in se za to niso zmenili, da bodo nekteri 500—1000 gld.

zgube imeli, ker so se pri naročilih premalo zagotovili in s tujei, bivajočimi zunaj cesarstva, se pravdati bilo bi gotovo zastonj. Previdnosti je tedaj gotovo tudi tukaj treba.

Politični ogleđ.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so se vrnili z Bruneka. Gorato Tirolje jim je tudi tokrat pokazalo, da biva na njegovih gorah in po njenih dolinah pravo živo domoljubje. — Državni zbor snide se v sredo dne 29. septembra. Na dnevnem redu je dolga vrsta malih stvari in tudi potrjenje volitve dr. Aussererja. Ta shod je imenitniši od drugih, kajti v njem se pokaže, ali in kaj velja „železni obroč“ desnice. Ako vedó liberalni listi kaj resnice o njem, potem že stoji z njim prav slabo ter se gotovo razbije. No, mi se tega ne bojimo. Želje liberalcev so pač, želje. — Na Dunaju je bilo več tujih častnikov, da so bili v pričo pri velikih vojaških vajah pri Brucku in v Galiciji, sedaj pa se vračajo že domov, samo francoski se še mudijo v Pešti. — V Moravski Ostrovi se je uni den železni most udrl in je potegnil seboj 12 ulancev, dvoje vozov in nekaj drugih ljudi v Ostravico. Čvetero ljudi je ostalo mrtvih, 15 pa se jih je več ali manj težko ranilo. Verige, na katerih je most visel, so bile zarjavele. — Knez Alfred Liechtenstein ostane pri svojem sklepu, da odloži drž. in dež. poslanstvo a njegovi volilci v Radgonski skupini so volje, izvoliti ga na novo. Mi nimamo upanja, da vzprejme knez še več poslanstvo. — Koroški „bauernbund“ je jako živ in dela priprave že za četrti zbor, ki se vrši, ako se posreči, še v teku prihodnjega meseca. Nekateri sklepi te zveze so taki, da jih človek lahko podpiše, le škoda, da je več ali manj v rokah liberalcev in sodimo, da so tedaj za kmeta ti sklepi le bolj „pesek v oči.“ Prosta ženitev žuli tudi po Koroškem kmeta a malo je upanja, da se odpravi. — Ako je resnica, meni večina tirolski dež. zbora v Inomostu izpremeniti šolske postave in dati več upliva duhovščini, najprej že v krajnih šolskih svetih. — Kranjsko „pisateljsko društvo“ je hodilo zadnjo nedeljo v Kranj ter ovenčalo gomili pesnikov Preširna in Jenka. — Sadjarsko šolo na Slapu bodo slovesno dne 30. septembra zaprli ter se bode odprla meseca oktobra taka na Grmu pri Novem mestu. Učni jezik je slovensk in za to koristi šola veliko kmečkim sinom. Škoda, da nima Štajar take šole. — Kolera se prikazuje že sem ter tje tudi po Kranjskem, na srečo pa ne pogosto. — Po Primorju snujó marljivo podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. V Šempasu, v Ajdovščini in v Vipavi so že gotove in pripravlja se podružnica v Kanalu, v Tolminu in na Krasu. — V okolici Gorice so imeli zadnje dni točo in je

po nekaterih mestih precej škode naredilo. — Zavoljo kolere še vedno ne smejo sejmi biti po primorskih krajih. — V Trstu in po Istri je kolera še huja, tako je še uni den obolelo v Trstu 22 oseb. V Pulji in Reki ta bolezen vendar-le pojema, zato pa se je prikazala v Pešti, Temešvaru in tudi na štajarski meji v Gjuru. — V ogerskem drž. zboru prijema se minister Tisza hudó, češ, da je premalo delal za bolgarskega kneza. Vprašanja gledé tega le leté na-nj, toda mi sodimo, da bode minister ostal na dolgu odgovor na-nje, kaj bi odgovoril, saj niso te stvari v njegovih rokah? „Rdeča knjiga“, ki se predloži o svojem času delegacijama, bode še odgovorila, to se pravi, kolikor bo ministrn Kalnokyu ljubo.

Vnanje države. Bolgarska štrinja še je zmerom zamotana. „Sobranje“ je vzprejelo zakon, da kupi dežela kneževa posestva, vredna so 2 milijona, dolga pa je na njih še 800.000 gold. Sedaj je sobranje pretrgalo svoje seje in so poslanci iz večine že razšli domov, nekaj pa jih je ostalo v Sofiji. V nedeljo dne 20. septembra so banderi kadeške šole in strumskega polka sežgali, sicer pa ruska vlada ni pripustila, da se izvrši sodba zoper može, ki so bili kneza Aleksandra izgnali. — Rusija je sedaj na površju ter ima skorej vse niti diplomatskega klopčiča v svojih rokah. Nobena vlada ji ne stopi vsaj očitno na pot, ona pa je v tem zadržosti trezna ter ne dela Bolgarom sile, samo to terja od njih, da vstopijo ruski častniki v bolgarsko armado ter da še odloči ona, kedaj se voli nov knez. Ako ji to obvelja, ni več misli na to, da še zasede Aleksander na novo knežji prestol. — Cesar Viljem in njegov starši sin sta bila zadnji teden v Strassburgu. Metz in drugih mestih in Alzaciji in Loreni. Ljudstvo ju je bojda veselo pozdravljalo. Ako je to resnica, bili bi se tam ljudje že udali nemškemu jarmu, toda kdo ve, je-li pa tudi vse resnica? V nemškem drž. zboru delajo demokrati vladi precej preglavice. Najprej so prisilili poslance, da so si predsednika po listkih volili, poprej se je vršila volitev „z vzklikom“, potlej pa so razpravljanje v nemško-španski nagodbi zavlekli, ker so ji ugovarjali. Da-si je teh demokratov le malo, toliko pa so sedaj že dosegli, da jih večina ne more celo potisniti v kot. — Anglija ima sedaj vse roke polna dela: doma z Irco, v Afriki z ustajo Mahdijevih privržencev, v Aziji z Rusi in doli na Balkanu z Bolgari in ne vedó si prav pomoči. Za prvo sklenili so čakati, kaj bi druge vlade ukrenile, češ, da bodo tedaj še najlezje svoje roke vmes rinili. To bodo gotovo poskusili ali kaj, če jih kdo potlej krene po rokah? — Vojni minister, Boulanger, skušava francosko ljudstvo, je-li pripravno za vojsko in mož so ne moti v tem, da se pridobiva tako srce ljudstva, toda

drugo vprašanje je, če je le tudi armada pripravna že za hudo vojsko. Da še ni, to je gotovo. — Na Španjskem je sedaj burno, polno ustaje. Na vznožju Pirenej vzdignile so se sopeset čete Karlistov in so žandarje zasačili v Sindavellasu precej orožja in streliva ter so več sumljivih ljudi zaprli. V glavnem mestu, v Madridu, pa so se vojaki uprli, toda na srečo ni jih bilo veliko nad 300 ter so ostali udarili čez uporne tovariše in jih iz mesta razgnali. Le ti se klatijo sedaj po okolici, nekaj pa so jih ujeli. — Sv. Oče so podpisali konkordat s črnogorskim knezom in bode odslej katol. nadškof Šimun Milanovič, iz reda sv. Franciška, v mestu Bari. Ni pa še gotovo, ali pošljejo svojega poslanca v Peking, kakor želi kitajska vlada. To ni po volji francoski vladi, ki ima doslej tamošnje katolike v svojem varstvu. To je čudno, doma jih tlačí, drugod pa si svoji pravico, da jih varuje.

Za poduk in kratek čas.

Lurška mati božja.

(Dalje.)

Ko grem doli po bregu Fourvières, postojim nekoliko zdaj pri tej, zdaj pri oni prodajalnici, in med tem zgubim tovarša za tovaršem in na zadnje sem bil prav sam. Zopet začnem iskati sveta torišča, kjer so nekaj mučeniki trpeli za Kristusovo sveto vero. Toda en Francoz mi pokaže po bregu gori, drugi po bregu doli, in tako sem hodil po ulicah semtertje kakor deseti brat, — se pač nismo razumeli. Nena doma pa sam angelj varuh pripelje pravega moža. Nek francoski duhovnik, ki je menda mojo zadrego zapazil, pride za meno in potrka na ramo in pravi latinski: „Hočete-li videti svete kraje, kjer so naši mučeniki trpeli?“ „Sam Bog vas je dal, častiti gospod! seveda, to so moje želje.“ Še štirje drugi duhovniki se nama prilično pridružijo in zdaj stopimo v neko bolenišnico, in potem po stopnicah doli v podzemeljsko ječo. Tukaj vidim prostor, kjer je umrl sv. Potin, prvi škof Lyonski. Bil je že 90 let star, ko ga neverniki primejo ter ga s pestmi bijejo in z nogami suvajo, potem pa v ječo v neki kot vržejo, v katerem je precej umrl (l. 177). Tisti kotic je zdaj z železno mrežo omrežen in svetilnica, v kateri gori večna luč, ga razsvetljuje.

Sredi ječe stoji steber, na katerega je bila sv. mučenica Blandina privezana, ko so jo bili grozovitno mučili. Steber je zelo poškodovan, ker si je vsaki tujec kamenček izluščil za spomin. Zato je zdaj steber omrežen z železno mrežo; skozi mrežo sem se ga doteknil sè svojim molekom in zdaj mi je pač moj molek toliko in

tolikokrat dražji, čem več svetinj sem se na tem božjem potu tukaj in drugod ž njim doteknil.

Blandina je bila sužinja, mlada ko rosa, deklica zale, a rahle postave. Njena gospa, ki je bila tudi kristjana, se je bala za njo, ali bode zamogla tolike muke prestati. Toda ljubi Bog, ki izvoli, „kar je slabo pred svetom, da mogočne osramoti“, je storil, da Blandina ni samo vseh muk stanovitno prenesla, ampak je še tudi druge mučenike tolažila, da niso onemagali v smrtnih silah. Celo pagani so občudovali junaško devico ter pripoznali, da še ženska toliko in tako ni trpela.*) Še drugih 40 sv. mučenikov imena so tukaj na belo mramornato ploščo z zlatimi črkami napisana.

Ko smo nekoliko na tem svetem kraju pomolili, stopimo zopet na dan in oni prijazni duhovnik nas po ulici v kreber precej daleč pelje v cerkvo sv. cerkvenega učenika in mučenika Ireneja, ki je meni že predpoldne toliko preglavice delala. Pod cerkvo v podzemeljski kapelici je bil sv. Irenej, Lyonski škof in naslednik sv. Potina, pokopan. Ko dospemo po stopnicah doli v to kapelico, vidimo na desni strani v steni globoko premreženo dupljo, v kateri je nakopičenih vse polno kosti sv. mučenikov. Napis kraj duplje pravi, da so besni kalvinci v 16. stoletji tem svetim ostankom primešali živinske kosti, da bi kristjanom mrzelo jih dalje častiti. Toda neki škof jih je velel prebrati in živinske kosti zopet odločiti. Tam, kjer je bil sv. Irenej pokopan, stoji zdaj ličen altarcček.

Sv. Irenej je bil rodom Grk; v svoji mladosti je bil učenec sv. Polikarpa, ta pa učenec sv. apostola Janeza samega. Za cesarja Septimija Severa je bil l. 202 ob glavo djan; ž njim je prelilo 19.000 drugih kristjanov svojo kri za sv. vero: kri kristjanov je neki kar tekla po ulicah. Njegov grob so kalvinci razdrli ter njegovo sv. telo uničili; le njegovo črepinjo so zopet našli, katero zdaj z zlatim lavorovim vencem ovenčano v cerkvi sv. Janeza hranijo.**)

Hitro še stopimo v cerkev sv. cerkvenega učenika sv. Bonaventure, ki je tukaj na vesoljnem cerkvenem zboru l. 1274 umrl. Papež Gregorij X. sam ga je v sveto olje položil in škofi iz člega sveta so ga spremljali k večnemu počitku. Kalvinci so tudi cerkev sv. Bonaventure razdjali in njegovo sv. telo sežgali; samo glavo je nek srčen menih rešil ter jo tako dobro skril, da zdaj ne vemo za njo.

Slednjič še Lyon slovi zarad misijonskega društva, katero je l. 1822 dvanajst vrlih Lyončanov ustanovilo v gmotno podporo misijonarjev. Tolik blagoslov božji je nad tem društvom, da so postavim l. 1845 že dva milijona goldinarjev za katoliške misijone nabrali.

*) Primeri „Življenje svetnikov“ 2. junija.

**) Primeri „Življenje svetnikov“ 28. junija.

Francoskemu duhovniku se za njegovo prijaznost lepo zahvalimo, potem pa se vesel vrnem proti domu, in jo pomaham doli po bregu in črez reko Saone v krčmo, da ne zamudim večerje. V Lyonu smo zadeli na dobro krčmo, kjer so nam za pošteni denar pošteno postregli. Plačevali smo namreč samo z zlatom in srebrom, papirja Francoz ne obrajta.

(Dalje prih.)

Smešnica 38. Čevljarski učenec je po dokončanem delu v kotu sedel, svoj kruh jedel in na prste štel: Ena, dve, tri. Mojster: Tinek, kaj pa šteješ. Učenec: Štejem, koliko hudih bab je v naši hiši. Mojster: No, — koliko si jih toraj naštel? Učenec: Z mojstrovko jih je ravno sedem. Mojster: Potepuh ti! (in da mu zaušnico). Učenec: Ne, ne gospod, zmotil sem se; brez mojstrovke jih je šest.

Razne stvari.

(Na znanje.) V bogoslovju naše škofije začne se letos šolsko leto dne 3. oktobra in gg. bogoslovci se zberó tedaj v Mariboru den poprej, to je v soboto, dne 2. oktobra v duh. semenišču.

(Okrajni zastop.) Večina okr. zastopa v Celju je tudi poslej v rokah nemškutarjev. To ne more biti drugače, dokler voli Celje v velikem posestvu. Narodni zastopniki so pa za trge ti-le gg.: Josip Žigan za Žalski, M. Kavčič, Fr. Kartin, dr. Jos. Srnec in c. kr. notar L. Baš za Šentjurski in potlej vsi za kmečko skupino. Slava vrlim volilcem!

(Izvolitev.) V kmečki skupini za okr. zastop v Celju voljeni so ti-le gg.: Miha Vošnjak, drž. in dež. poslanec, dr. L. Gregorčec, drž. poslanec, Konrad Vasič, ces. dvorni svetnik, K. vitez Berks, graščak, Norb. Zanier, trgovec v Št. Pavlu, Karol Žuža, župan v Žalcu, J. Lipuš, župan v Ivenci, Miha Bizjak, posestnik na Pečevju in M. Bračič, župan v Petrovčah.

(Okr. zastop Vranski.) Le-ta je po svoji večini naroden in v njem so ti-le gg.: Dekan J. Bohinc, grof Wurmbrand, Gust. pl. Wittenbach; L. pl. Wittenbach, Karol plem. Haupt, Ed. Schauer, Janez Apat in Ivan Zupan za veleposestvo; župnik Anton Balon, Jož. Musi, Luka Gradišnik, Fl. Prislán, Fr. Puncar, Fr. Cizej, M. Marolt in France Prislán za trge; G. Šorn, Karl Florjan, Luka Horvat, Fr. Čukala, T. Sevčnikar, Val. Južna, Miha Pišek in Jože Lukman za kmečka posestva

(Obč. tehtnica.) Kakor se sliši, dobi Gornja Polskava obč. tehtnico ali vago za težke reči in je c. kr. namestnja odobrila ceno, po kateri se bode vagalo na njej.

(V Makolah) bodo čč. gg. lazaristi iz Celja obhajali dne 1., 2., 3. oktobra slovesno svetoletno in ob enem roženkransko tridnevno!

(Častni občan.) Trška občina v Braslovčah je g. Karla Trtnika, c. kr. okr. sodnika na Vranskem, imenovala za svojega častnega občana.

(Družba sv. Cirila in Metoda.) Ta v naših krajih imenitna družba ima sedaj 35 podružnic, 12 drugih pa še ni potrjenih. Mi jim želimo veliko uspeha, dela se jim ne manjka.

(Letno poročilo.) Čveterorazredna ljudska šola v Ptujski okolici je izdala posebno letno poročilo o koncu l. 1885/86. V njem opisuje č. g. P. Stanko Prus slov. župnijo sv. Petra in Pavla v Ptuj, potem pa daje g. učitelj A. Poreger, kratko izgodovino mesta Ptujkega in hvalevredno delce sklenó šolska naznanila.

(Bauernverein.) Iz večih strani dobivamo naznanila, da bauernverein lovi slov. kmete, izlasti v slov. goricah na svoje limanice, toda leti mu vračajo vabila s tem, da njega niso in ne menijo prositi sveta. Tako je prav.

(Popravek.) V zadnji številki se nam je vrinila neljuba pomota, ker je gledé cerkve oo. kapucinov v Celju izostala beseda „bila“. Naj se torej bere: Popravila je že bila potrebna.

(Duhovne vaje.) Duhovnih vaj na Slatini se vdeležuje okoli Njih ekscelencije mil. knezoškofa 84 duhovnikov. Po duh. vajah bode sklepna konferencija.

(Veselica.) Kmečko bralno društvo v Rušah ima v nedeljo dne 26. septembra zvečer ob 6. uri veselico. Vzpored je bogat in mičen. Izvrši se v gostilni g. Franca Muleja.

(Občinska cesta.) Una cesta, ki pelje iz Žalca v Velike Pirešice, ostane občinska in c. kr. namestnija ne dovoli, da jo vzprejme okraj. Njena korist ne stoji bojda v nobeni razmeri s stroški, ki bi jih prizadejala okraju.

(Nevarni oven.) V Rušah je oven dobil 15 let staro deklico samo ter jo je s tako silo napadel, da ji je rogove zagnal v trebuh in ji ga razparal. Dekle je, se vé, da umrlo.

(Promet.) Hran. in posojilno društvo v Ptuj je imelo meseca avgusta 12.364 fl. 62 kr. dohodkov, 13.151 fl. 43 kr. stroškov, toraj prometa 25.516 fl. 5 kr.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Jos. Fleck, župnik v Lembahu je predložen za župnika na dekanijsko župnijo v Jarenini in č. g. Anton Fischer, župnik v Švičini na župnijo pri sv. Jakobu v Slov. goricah. Č. g. Janko Vraz je postal provisor v Rogacu.

Listič uredništva. G. Fr. Zd.: Pride, toda tokrat še ni bilo mogoče. — G. J. Č.: Isto velja Vam. — G. A. H. na P.: Dali ste „Franciju“ gorkih, a za naš list so pregorke. — G. A. V. pri sv. A.: Vam velja blizo isto. Prosimo še kaj, toda v drugi, zmerniši obliki. — G. A. Šv. v Šk. Prav radi ali dvehkrat o isti reči ne govorimo radi. Večim drugim: Kar kaže za list in brž, ko dobimo v njem prostora za poslano, uvrstimo vse.

Zahvala.

Rezalnica, katero sem kupil pri g. Jan. M. Jereb-u v Mariboru je izvrstna. Slovenci! pri domačinih kupujte, da ne boste imeli tako britke skušnje, kakor več posestnikov iz naše okolice, katere so judje ogoljufali.

Za našo okolico sprejema naročbe tukajšnji trgovec g. Josip Lah.

V Cirkovcah 20. sept. 1886.

Miha Korošec, župnik.

Zahvala.

Stroj — rezalnica, — katerega sem naročil lanskó leto pri g. Jan. M. Jereb-u v Mariboru, je vrlo dober. Kedor ga potrebuje, naj si ga naroči pri njem, pa bo gotovo zadovoljen,

Ant. Hajšek,
dekan slov.-bistriški.

Jan. M. Jereb v Mariboru,

zaloga gospodarskih strojev

stanuje od 26. septbra. 1886 v meljinskem predmestju (Mellingerstrasse) št. 13.

☛ Sprejemam stalne in potovalne zastopnike.

Oklic!

Od c. kr. okrajnega sodišča v Ptuj se naznanja, da se prostovoljna dražba v Bož. Raič-evi zapuščini se nahajajočih premakljivosti, kakor vina cenjenega na 2399 fl. 15 kr. in sicer 202 veder leta 1885, 56 veder l. 1884, 30 veder leta 1874, 10 veder l. 1883 in 5 veder leta 1879, žganice, slivovice, mnogo praznih sodov, nekaj pohišstva, dveh krav, cenjenih po 50 fl., treh svinj, cenjenih po 15 fl. itd. dovoljuje, ter da se je v to svrho odredil dan na

5. oktobra 1886

predpolpne ob 9. uri pri sv. Barbari v Halozah s pristavkom, da se bodo posamezne premakljivosti, ako se za ceno ne bodo skupile, tudi pod ceno prodale, ter da mora vsak kupec izdražene reči takoj odstraniti.

C. kr. okrajno sodišče v Ptuj,

dne 17. septembra 1886.

Scheuchenstuhl.

Dobro obdelovan vinograd

s hramom in gospodarskim poslopjem vred v Pavelskem vrhu v Ljutomersko-Ormoških goricah se proda, ako kdo želi, tudi z letošnjim branjem. Cena je nizka, pogoji ugodni. Polovica kupščine lahko na posestvu ostane več ko 10 let. Več pové F. Gessner v Vinskem vrhu, pošta sv. Miklavžu pri Ormužu (St. Nicolai bei Friedau.)

Oklic!

Od c. kr. okr. sodišča v Ptuju se na prošnjo dedičev dovoljuje prostovoljna dražba v Božidar Raič-evi zapuščini se nahajajočih posestev in sicer:

Posestva g. vl. 1 dač. obč. Gruškovec cenjenega na 491 fl. — posestva g. vl. 10 dač. obč. Gruškovec cenjenega na 795 fl. 61 kr., — posestva gr. vl. 143 dač. obč. Steindorf cenjenega na 129 fl. 73 kr. in posestva g. vl. 101 dač. obč. Slatina cenjenega na 1071 fl. 44 kr. ter se v ta namen odredi dražbeni dan na **8. oktobra 1886**

predpoldne ob 10. uri pri tem sodišču sob. št. 6 s pristavkom, da se bodo posestva tudi pod sodno ceno, vendar s pridržkom prodala, da smeta dediča kup v treh dneh od dneva dražbe razvezati.

Dražbeni pogoji, vsled katerih ima vsak ponudnik 10 % varščine položiti, cenilni zapisnik in zemljeknjižni izlečki ležé v sob. št. 6 vsakemu na pregled.

C. kr. okrajno sodišče v Ptuju,
dne 18. septembra 1886.

Scheuchenstuhl,

Priporočba.

Cerkveni slikar g. Jakob Brollo slika pri nas farno cerkvo in njegovi tovarši prirejajo dekoracijo, vse jako okusno, gotiškemu in romanskemu zlogu primerno in po ceni. Slike g. Brollove so mojstrsko izdelane po Führich-u, Korneliju itd. Cerkev bo res krasna. Zatoraj priporočujem z najboljšo vestjo vsem p. n. farnim predstojništvom izvrstne ove umetnike.

Novacerkev dne 5. septbr. 1886.

Dr. L. Gregorč, kanonik in državni poslanec.

Obrt se začne.

Ferd. Lichtnecker,

malar na steklo iz severnega českega, (Domgasse št. 3) se priporočuje cenjenim prebivalcem Maribora in okolice, da bi se mu vsa dela dotikajoča se malarije na porcelan in steklo izročevala in si bode prizadeval svojim p. n. naročevalcem po dobrem in cenem delu ustreči. Tudi zagotavlja, da se bo pri izbiranju izgledov in podob na okus vsakega oziral.

Tamkaj se tudi slikano in neslikano posodje prodaja in od diletantov malano porcelansko in stekleno orodje k žganju sprejema.

3-3

Vzpored

za gospodarsko in okrajno razstavo na Ptuju

od dne 19. do dne 26. septembra 1886.

Dne 19. septembra: Razstava in premiranje konj.

Dne 21. sept.: Predavanja štaj. bučelar-skega društva o bučelariji. (Predpoldne ob 10.)

Dne 22. sept.: Razstava in premiranje govedi.

Dne 23. sept.: Razstava in premiranje svinj.

Dne 24. sept.: Pričetek razstave kuretin-jadi. Predpoldne ob 11. predavanje o pletenju košarnin v nemškem in slovenskem jeziku in z razkazovanjem.

Dne 25. sept.: Razstava kuretin. Razstava golobov. Sklep razstave. Velika ljudska veselica.

2-3

Les je na oddajo.

Podpisani priporočuje slavnemu občinstvu svojo dobro urejeno zalogo različnih **desek, lat** itd. po najnižji ceni in sicer:

$\frac{3}{4}$ palca debele in 2 sež. dolge deske od 10—12 kr.	
1 palec " " 2 " " " " 20—24 "	
$\frac{5}{4}$ " " " 2 " " " " 40—46 "	
$\frac{5}{4}$ " " " 2 " " late " 5 $\frac{1}{2}$ "	
$\frac{5}{4}$ " " " 3 " " " " 10 "	

in več drugih vrst žaganega smrekovega, borovega, maceslovega in bukovega lesa. Dalje daje deske za zrnje, katerega kupuje po najvišjeji ceni.

Freiham pri Račji.

3—3

Jernej Zamolo.

Priporočba in ponudba.

Franc Oblak,

pozlatar in podobar

v predmestju Kaniži pri Ptuju,

se priporoča preč. duhovščini in farnim predstojništvom za izdelovanje vsakovrstnih pozlatarskih del, za ponovljenje altarjev, tabrnakelnov, prižnic, okvirov, za malanje križev in različnih podob. Tudi na novo se vsa ta dela prav okusno, dolgotrajno in v vsakem slogu po nizki ceni napravijo.

2-2